

Huisarts en Wetenschap

Huisarts en Wetenschap verschijnt 13 maal per jaar.

Redactiecommissie

Dr. J.O.M. Zaat, voorzitter
Dr. M.Y. Berger
Dr. H.E. van der Horst
Dr. P.L.B.J. Lucassen
Dr. B. Terluin
Dr. H.C.P.M. van Weert
Dr. G.Th. van der Werf

Redactiesecretariaat

Mw. C.M.J. Hielkema
Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
Telefoon (030) 2881700
Fax (030) 2870668
E-mail redactie@nhg-nl.org
Eindredactie: drs. C.H.M. Kramer
E-mail: c.kramer@nhg-nl.org

Basisvormgeving

Helfrich & Slotemaker, ontwerpers BNO, Deventer

Nederlands Huisartsen Genootschap

Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
Telefoon (030) 2881700
Fax (030) 2870668

Uitgeverij/advertentie-exploitatie

Bohn Stafleu Van Loghum bv
Postbus 246, 3990 GA Houten
Telefoon (030) 6383763
Advertenties behoeven de goedkeuring van de redactiecommissie.
Inzenden aan de uitgeverij,
www.bsl.nl

Abonnementenadministratie Klantenservice

Bohn Stafleu Van Loghum bv
Postbus 246, 3990 GA Houten
T (030) 638 37 36, F (030) 638 39 99
Voor informatie en bestellingen raadpleeg www.bsl.nl

Belgische abonnees: Kluwer Editorial
Santvoortbeeklaan 21-25, 2100 Deurne
T 0800/30.143, F 0800/17.529
E-mail: customer@kluwer.be

Nieuwe abonnementen

Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment worden aangegaan en worden stilzwijgend met telkens een jaar verlengd tot wederopzegging. Een abonnement wordt één maal per jaar bij vooruitfacturering voor het aankomende jaar berekend. Een studentenabonnement loopt gelijk met het studietoelating, van 1 september t/m 31 augustus, en wordt stilzwijgend met telkens 1 jaar verlengd tot wederopzegging. Een studieabonnement heeft een maximale looptijd van 2 jaar en wordt dan automatisch omgezet in een regulier abonnement.

Bij wijziging van de tenaamstelling en/of het adres verzoeken wij u de adreswijziging met de gewijzigde gegevens op te sturen naar Bohn Stafleu van Loghum.

Beëindiging van het abonnement kan uitsluitend schriftelijk en dient uiterlijk 2 maanden voor afloop van het lopende abonnementsjaar te zijn ontvangen.

Abonnementsprijzen

Jaarabonnement (incl. verzend- & administratiekosten)
particulieren: € 97,60; geldt ook voor Ned. Antillen en Suriname
overig buitenland: € 145,20
studenten: € 54,45
België: € 97,60
losse nummers: € 12,50
Prijswijzigingen voorbehouden.

Van toepassing zijn de Algemene Voorwaarden van Wolters Kluwer Nederland BV en Groepsmaatschappijen, gedeponeerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam op 4 januari 2000 onder depotnummer 5/2000.

Nederlands
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

ISSN 0018-7070

Een nieuw paradigma

In niet de minste medische tijdschriften – BMJ, JAMA, *the Lancet* – verschijnen sinds enkele jaren artikelen over een mogelijk nieuw paradigma in de geneeskunde. Veel voorkomende woorden zijn: chaos, complexiteit, postmodernisme, non-lineaire verbanden, onzekerheid, onvoorspelbaarheid en *fractals*. De nieuwe denkwijze – *complexity science* – is geen vage theorie, maar is ontwikkeld in uiteenlopende velden als wiskunde, meteorologie en evolutiebiologie. Complexity science erkent de grote verworvenheden van de huidige reductionistische benadering in de geneeskunde, maar wijst tegelijkertijd op de beperkingen zoals de onmogelijkheid om vanuit evidence verkregen uit onderzoek van groepen te voorspellen wat er gebeurt met het individu. Dat is immers in hoge mate afhankelijk van de context. Met andere woorden: de variatie tussen individuen – die in kwantitatief wetenschappelijk onderzoek zoveel mogelijk wordt beperkt of buiten beschouwing gelaten – zou wel eens belangrijker kunnen zijn in het voorspellen van het gedrag van het individu dan de aangetoonde lineaire verbanden. Het tekort aan voorspellende kracht van de huidige medische modellen is dan ook niet zozeer een gevolg van een tekort aan door onderzoek verkregen gegevens, maar van een manier van kijken die geen recht doet aan het gedrag van complexe systemen zoals het individu, het gezin en de huisartspraktijk. Complexity science gaat uit van het feit dat het geheel meer is dan de som der delen, dat bepaalde eigenschappen van het systeem het resultaat zijn van – niet altijd even goed voorspelbare en daardoor verrassende – interacties tussen delen van het systeem, en dat elk complex systeem een innerlijke capaciteit heeft weer in evenwicht te komen na een verstoring daarvan. Het model geeft ook beter dan tot nu toe een plaats aan kwalitatief onderzoek binnen de geneeskunde.

De al oude ideeën over gezinsgeneeskunde en de integrale benadering van de

patiënt passen prima in deze nieuwe benadering, ze zijn er zelfs een voorloper van. Terecht hebben een aantal huisarts-geneeskundige tijdschriften aandacht besteed aan complexity science. Zo hebben het *British Journal of General Practice*¹ en *Family Practice*² interessante artikelen over het onderwerp gepubliceerd, heeft het *Journal of Family Practice*³ recent bijna een heel nummer aan onderzoek vanuit dit gezichtspunt gewijd en is er een website van een groep huisartsen die zich bezighoudt met het toepassen van complexity science op de huisartsgeneeskunde: <http://www.complexityprimarycare.org/> Of chaos, complexiteit, postmodernisme, non-lineaire verbanden, onzekerheid, onvoorspelbaarheid en fractals inderdaad voorbodes zijn van een nieuw paradigma, moet nog blijken. Vast staat wel dat er zeker sprake is van een interessante, min of meer nieuwe manier van kijken naar problemen in de huisartsgeneeskunde. (PL)

- 1 Griffiths F, Byrne D. *General practice and the new science emerging from the theories of 'chaos' and complexity*. *Br J Gen Pract* 1998;48:1697-9.
- 2 Kernick D, Sweeney K. *Post-normal medicine*. *Fam Pract* 2001;18:356-8.
- 3 Miller WL, McDaniel RR, Crabtree BF, Stange KC. *Practice Jaz: understanding variation in family practices using complexity science*. *J Fam Pract* 2001;50:872-8.

De berichten, commentaren en reacties in de rubriek Journaal richten zich op de wetenschappelijke en inhoudelijke kanten van de huisartsgeneeskunde. Bijdragen van lezers zijn welkom (redactie@nhg-nl.org). De bijdragen in deze aflevering zijn van Peter Lucassen, Frans Meulenberg, Berend Terluin, Henk van Weert en Joost Zaat.